

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt. negyedévre 2 frt. 50 kr., egy hóra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula.

Kiadó tulajdonos:

Kutasi Imre.

Szerkesztőség: Nagy-Hatvan-utca 1564. sz. Dr. Dusóczy ház

Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház

Hirdetések a legmérsékeltébb árszámítás mellett vétetnek fel

Egyes szám 4 kr.

Reformok — ígéretekben.

Szilágyi Dezső igazságügyminisztertől ismét sikerült ünnepélyes ígéretek ki-
csalni az általa már többször megígért
igazságügyi reformokra nézve. A ki figye-
lemmel kísérte a Szilágyi Dezső minisz-
teri programbeszédében foglalt nyilatko-
zatok s főleg a jogi reformokról tett kije-
lentései után ismételt megújított ígére-
tételeket, az megállapíthatja a tény, hogy
a miniszter ur most sem tett egyebet,
mint egyszerűen ismételte régi ígéréteit.

Az igazságügyi reformok is, meg a
miniszter ígérései és biztatásai is megma-
radtak a régi állapotban.

Legutóbb a pénzügyi bizottságban vet-
ték tárgyalás alá az igazságügyi költség-
vetést.

A tárgyalások folyamán a bizottság
több tagja nyilatkozatot kért a miniszter-
től az általa kilátásba helyezett reformok
mibenléte felől.

Szilágyi ismét megígérte — nem a
reformok megvalósítását, hanem — az
előbbi ígéréteit.

Ugy látszik, a mig miniszteri széké-
ben tartja a gondviselés különös kegyel-
me, szépen kihuzza az időt a reformok —
ígéréteivel.

A katonai büntető törvény revíziójára
nézve két év előtt is azt mondá: „egyez-

kedem a hadügyi miniszterekkel, de még
eddig nem sikerült. Ám a mi késik, nem
mulik.“

Persze bizonyos idő múlva Szilágyi
nem lesz miniszter, s az alkudozást majd
elől kezdi az — utódja.

A polgári törvények kodifikációját
illetőleg két év előtt is azt mondta: „mun-
kában van.“

A perrend s főleg a bagatel eljárás
revízióját illetőleg két év előtt azt a kije-
lentést tette: „most dolgoznak a minisz-
teriumban a terveken, s ha meg lesz, be-
nyújtja a Háznak.“ Most is ugyanezt ismét-
telte.

Ha a fegyelmi törvényről kérdezős-
ködtek, ez volt a válasza: „Munkában
van s mihelyt elkészül, leteszi a Ház asz-
talára.“

Az ügyvédi rendtartás átalakítása iránt
hozzá intézett kérdésre ez volt válasza:
„Dolgoznak rajta a miniszteriumban, s
mikor elkészül — benyújtja.“

A sajtórendtartás s az esküdtzéki bí-
ráskodás reformjáról ugyancsak ezeket
mondotta

A szóbeliség és közvetlenség elvére
fektetett perrend megalkotása iránti kér-
désre nem tudott más választ adni, mint
azt, hogy „majd meghozza az idő.“

Arra a kérdésre, hogy mikor kerül a
kuriának választási ügyekben való bírás-

kodásról szóló törvényjavaslat a Házban
tárgyalás elé, azzal replikázott: „Ez a Ház
dolga.“

Egy szóval Szilágyi Dezső, a ki mi-
niszteri beköszöntőjében egész sorát a
megalkotandó jogi reformoknak helyezte
kilátásba, ma sem tud egyebet tenni, mint
ígérgeti az ígéretek, de nem lát hozzá
az alkotásokhoz.

Hát mi is azt mondjuk: nem kell el-
sietni a dolgot. Hogy az igazságügy terén
s annak minden vonalán megvalósításra
váró nagy reformok nem létesíthetők né-
hány rövid év alatt — azt mindenki
tudja.

Mi sem azért szólaltunk fel ez alka-
lommal, hogy Szilágyi Dezső még eddig a
nagy ígéretekben alig egyet teljesített, s a
nagy reformok közül csak egy részletké-
rdést (a kir. táblák decentralizációját) ol-
dott meg, mert mi is jól tudjuk, hogy az
igazságügy általános reformja nem való-
sítható meg oly rövid idő alatt, mennyire
egy miniszter hivataloskodási ideje terjed;
hanem felszólalunk ama könnyelműség el-
len, melylyel Szilágyi a reformok ígérgeté-
sében eljár.

Felszólalunk ezen ígértételek ellen,
mert tudjuk, hogy azok valamennyiét Szi-
lágyi be nem válthatja.

Felszólalunk főképp ama rendszer el-
len, melynek keretében Szilágyi Dezső csak

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Csak egy hiba.

— Nem lehet. —

— De kedves Annám, hogyan lehetne, ha
akarnád. —

— De nekem nincs rá szükségem.

Radnai Sándor erre nem felelt semmit. Ez
volt feleségének egyetlen hibája s azért nem le-
hetett iránta nagyon szigorú. Egy év óta voltak
házasságok, és felesége igaz szeretettel volt mindig
iránta, hű élettársat talált benne és az öröm és
boldogság forrását lelte fel nála. A mindennapi
életben nyugodt és szelíd volt, házvezetése pon-
tos és lelkiismeretes és kellemesen tudott a tár-
saságban forgolódni. De ez az egy hibája mégis
meg volt. Férje igyekezett őt magasabb szellemi
gondolkodás terére emelni, hogy képes legyen
vele is oly dolgokról beszélni, melyek a minden-
nap életen kívül estek.

— Anna, nem olvasnád el kedvemért ezt a
cikket? Bizonyára tetszeni fog neked.

— Nem tehetem. — volt a félig haragosan,
félig nevetve adott felelet.

— De édes feleségem —

— De én nem akarom; hisz tudod, hogy
nem szeretem az ilyesmit.

Szomorúan és sértődötten nézett rá a férj
és mikor ő ezt észrevette, átölelte nyakát és ké-
rően nézett a szemébe.

— Sándor, kérlek, ne haragudj; nem te-
szek-e meg mindent, hogy oly boldog légy, ami-
lyenné csak tehetlek?

— Igaz; de meg tehetnéd nekem még ezt
az egy szívességet is.

— Te bizonyosan azt szeretnéd, hogy bá-
rátaiddal tudományos beszélgetést folytassak?
De mire való az; én nem tudnék ily száraz dol-
got tauulmányozni. Én csak olyan vagyok, ami-
lyennek találtál. Igazán szerettek és boldogítani
akarlak, és ha te is úgy szeretsz, akkor csak el-
nézheted ezt az egyetlen hibámat. Vagy
van még ezenkívül több oly hibám is, melytől
meg akarnád szabadítani?

— Nincs, Anna, csak ez az egy.

— Így hát, — kiáltott fel a fiatal asszony,
karjával férjét átölelve, — bolondság az tőled,
hogy ily csekély ok miatt busulsz. Lehet hogy
hiba, de én nem tehetek róla. Igazán, hálás le-
hetnél, hogy nincsenek nagyobb hibáim. Azért
hát csókoldj meg és ne beszéljünk róla többet.

Hogy lehetett volna ily kedves, vidám te-
remtésre haragudni? A férj nem tehetette; nem
igyekezhetett őt meggyőzni okosan, mert az asz-
szonyka nem sokáig hallgatta meg, hanem min-
dig valami ürügy alatt kiosont.

Sándor még sokáig ott maradt ülve, mikor
felesége kiment a szobából, hogy a gyerekek
után nézzen; A mint a férj végre felállt, a zong-
orán akadt meg a szeme. Gyönyörű remekmű
volt, melyet csak pár hó előtt vett. Gondolkozva
megállt és végigsimította homlokát; röviden
mondva egy gondolata támadt, melyet, habár
különös volt, mégis rögtön megvalósított. Han-
goló kulcsot vett elő, felnyitotta a zongorát, és
miután kiválasztott egy rövid és gyöngye hűrt a
hatodik oktávában, ezt egy fél hanggal lejjebb
hangolta. Ezzel ismét becsukta a zongorát és az
irodába ment.

Este Sándor jókor hazajött és teázás után
arra kérte feleségét, dalolja el neki kedvencz
dalát. Persze megtette. Szívhezszóló, bánatos dal

volt az, a mit a szép asszonyka igen kedvesen
tudott elénekelni.

De hirtelen megszakadt az ének, és Anna
egész testében megremegett, mintha valami bor-
zalmas dolog érte volna.

— Mi bajod? — kérde a férj csodálkozva.

— Az istenért, — kiáltá Anna, újra meg-
remegeve. — mily borzasztó hamis hang! Te nem
hallottad?

— Honnan jöhetne az?

— Honnan? Valaminek kellett ezzel a zong-
gorával történni; megállj csak egy pillanatra.

E szavak után ujjai végig siklottak a zong-
orán és rögtön meglelte a hamis hangot.

— Hallgasd csak! — szólt.

— Még több ilyen hang is van benne? —
kérdé a férj, miközben egészen felnyitotta a zong-
gorá tetejét.

Az asszonyka mind végig próbálta és az-
után kijelentette, hogy több nincs.

— Nos, nézzük hát meg, hol a baj.

— Itt van — szólt Anna gyöngén rányomva
ujját az illető helyre.

— De, — szólt Sándor, — ily csekélység
miatt kár volt elhagynod a kedves dalt! Ne za-
varjon ez téged, végezd be énekedet.

— Ugyan hogy lehetne ilyen csuf hamis
hang mellett játszanom és énekelnem?

— És miért ne lehetne? — jegyezte meg
a férj nyugodtan és komolyan. Csak nem akarod
azt állítani, hogy egyetlen egy hang hamissága
oly sok zavart okozhasson; hiszen ez az egyet-
len hiba. Hiszen nézd, mennyi hur van még
itt, mind nagyobb és vastagabb, mint az, a me-
lyik hibás. Lehetetlen, hogy egyetlen ily
szegény jószág oly nagy fontossággal bírjon.

— De Sándor! Azt hittem, jobban értes
a zenéhez, — felelé Anna majdnem kedvetle nő

foldozási s revizionális műveleteket hajt végre.

A helyett, hogy a szóbeliség és közvetlenség elvére épített új perrendet lépette életbe, egyszerűen: revizió alá veszi a régi törvényeket, s novelláris uton igyekszik a hiányait megjavítani. Vagy is új gombokat var a régi kopott ruhákra.

Igér egész sereg új törvényt, s egyet sem tud alaposan kidolgozni.

Belefog mindenbe, s az eredmény új folt néhány régi ruhán, vagy elrontása néhány régi, jó portékának.

A katonai körökkel az elődei is alkudoztak a katonai büntető törvény átalakítása iránt, Szilágyi Dezső ugyanezt cselekszi, s az utódja sem fog egyebet tenni.

Hát mindezek mind nem arra vallanak, hogy Szilágyi Dezső a megígért nagy reformoknak csak bármelyikét is olyképp tudná megvalósítani, hogy abból az igazságügyre haszon származzék.

Kevesebb nagyhangú ígérlet és több öntudatos cselekvés inkább illenék az olyan talentumos emberekhez, minőnek Szilágyi magát tartatni kívánja.

Majd meglátjuk: a jövő évben mi lesz több: alkotás-e, vagy ígérlet.

— **Országgyűlés.** A képviselőház ülése okt. 31-én. Nevezetes ülése volt szombaton a képviselőháznak a mennyiben az elnöki csekélyebb jelentőségű bejelentések után Baross Gábor beterjesztette az 1895-diki országos nemzeti kiállításról szóló törvényjavaslatot, melyet a miniszter által benyújtott kereskedelmi szerződésekre vonatkozó jelentésekkel együtt, a pénzügyi bizottsághoz utasítottak. — Ezután három interpelláció volt. Herman Ottó a földművelésügyi minisztertől kért felvilágosítást a lapokban oly nagy port felvert lóversenyi csalások ügyében, kívánva azokról részletes jelentést s hogy mit szándékozik arra nézve tenni, miszerint a lóversenyek a játéktól megtisztítva eredeti rendeltetésöknek — a

egyetlen egy hamis hang megzavarja az egész összhangot.

— Ez csakugyan különös, — mondá Sándor.

— En nem látok ebben semmi különösöt. Hamis hang, csak mindig az marad, akár nagy, akár kicsi; ahol egyszer az összhang megzavaratik, ott nincs is többé összhang.

— Ez csodálatos, — ismétlé Sándor.

— De remélem, csak értesz engem most?

— Igen, Anna; de remélem, hogy te is értesz most engem?

Anna megdöbbsent, és a mint szeme férjének komolyan, erősen ráirányozott szemével tállakozott, eltalálta szavainak értelmét.

— Sándor, — szólt lassu, gyöngéd hangon, — te készakarva lehangoltad ezt a hurt!

— Igen, édes, azt tettem; látni akartam: tudsz-e a zongorából tiszta, édes zenét kicsalni, ha a sok hur közül csak egyetlen egy hibás, megzavarja az összhangot?

— Te be akartad nekem bizonyítani, hogy még egy kis hiba is megzavarhatja a családi összhangot, épen úgy, mint ez a kis hur megzavarta zongorám összhangját.

— Igen, feleségecském, — és nincs-e igazam?

Pár pillanatig férje keblén rejtve tartotta arcát a fiatal asszonyka; aztán felnézett rá és így szólt: — hangold feljebb azt a hurt és többé nem lesz házunkban hamis hang.

Sándor megtette rögtön és midőn Anna a hangszert ismét megpróbálta, egészen rendben találta. Bevégezte a dalt, azután leült férje mellé, és megígérte neki, hogy letesz arról az egyetlen hibájáról is. . .

S a holdog szerelmes pár életének összhangja azóta teljes.

R. Zsófia.

tenyésztési eredmények javításának visszaadásának? Az igazságügyminisztertől pedig azt kérde ezzel kapcsolatban, hogy a totalizátor intézmény a játékszenvedélyt veszedelmesen élesztvén, nem látja-e idején valónak a játékinézmény alapos tanulmányozását s erre nézve a javaslatát? Bernáth Béla a szóló dézsmaváltságról kiadott rendelet megszüntetése tárgyában inrerpellálta meg a pénzügyminisztert. — Kass Ivor báró Baross minisztertől kérdezte meg, hogy a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó rendelkezéseit módosító rendelet mikor szándékozik kihocsátni, mire a miniszter azt felelte, hogy mi-helyt az adatok együtt lesznek, tehát — nem sokára. Kass Ivor sürgős intézkedést kér, mert a tanulmányok erre nézve hónapok óta folynak. Határozott terminust kér, de a miniszter illet nem tűzhet ki nyilatkozata szerint. — A ház a miniszter választát tudomásul vette; az előbbi interpellációk kiadattak az illető minisztereknek.

— **A pénzügyi bizottságból.** A képviselőház pénzügyi bizottságának szombaton tartott ülésében Ország képviselő felemlíté, hogy igaztalan a házbéradó 3 évre való kivétele, — kérde, nem lehetne-e az egy évi kivételre visszatérni. Wekerle miniszter azt hiszi, hogy az felelne meg a tényleges eredményeknek, de a kezelése sok nehézséggel jár és sok viszályra ad okot. Egyébiránt e tekintetben gondoskodni fog palliatív eszközökről. — A fogyasztási adóknál Malakovic helyteleníti, hogy 5 évre adatik a mezőgazdasági szeszgyártásra adómentesség, jobb lenne egy bizonyos meghatározott időpontig adni, tekintettel az adók jövődől törvényhozási szabályozására. — A miniszter elismeri ennek jogosságát. A boradónál a miniszter jelentékeny visszaesésre számít, de azt hiszi, hogy ezt a többi fogyasztási adóknak többlete bőven elsúlyozni fogja. — Gál Jenő a sörélesztő megadóztatását kívánja, mire nézve a miniszter ígérletet is tett. stb.

— **Bethlen Gábor belépése a nemzeti pártba.** A balavásári kerület képviselője: Bethlen Gábor gr., a ki erős municipálista, tudatta belépését a nemzeti pártba.

— **Egy vasuti kísérlet.** Néhány hónap óta különös járvány dul a világon: a vasuti balesetek járványa. Nem is szólva Amerikáról, hol a vasuti szolgálat slendriánsága s a vonatok rohanó gyorsasága mellett a balesetek nem valami rendkívüliek; Európát egy idő óta majdnem hetenkint meglátogatják a többé-kevésbé vezetés vasuti katasztrófák. Angliában, Franciaországban, Svájcban, sőt a kontinens legjobban igazgatott birodalmában: Németországban is, elijesztő számban ismétlődnek a vasutakon a balesetek. Magyarország e tekintetben dicséretes kivétel az európai kultur-államok közt. Nagyobb vasuti balesetek, olyanok, melyek ezt a nevet igazán megérdemlik, nálunk tetemesen hosszabb idő óta nem történtek. Az államvasutak rendszere, akár-hogy gondolkozunk felőle elméletben, e tekintetben fényesen bevált. Es a mi különösen az adminisztrációt és a forgalmi technikai szolgálatot illeti, a hatalmas államvasuti hálózaton Magyarországon: ép az üzem biztonsága bizonyítja legjobban ama gyűlölködő támadások teljes alaptalanságát, melyeknek ez a fontos intézet s annak legfőbb vezetője, Baross kereskedelmi miniszter a saját bizonyos közegei részéről kitéve vannak. Franciaországban a gyakori vasuti balesetek ép a napokban képezték komoly parlamenti tanácskozás tárgyát s ott még sem jut eszébe senkinek a kormányt tenni felelőssé a közlekedés bizonytalanságáért, pedig a biztonság feletti főfelügyelet ott is az állam feladata. Államvasutainkon a roppant nagy forgalom minden komoly zavar nélkül történik, az utasok biztonsága mondhatni teljesen veszélytelen s Baross mégis irányatosan vádolják, hogy „sweating” és „overworking” által kipréseli a vasuti közegeket. Az ily alaptalan vádak által meg nem tévesztve, kipróbált vas kezével iparkodik a miniszter nemcsak a szolgálat rendes menetét biztosítani, hanem abban is intézkedni, hogy szerencsétlenség esetén a mentés munkájára mindenről gondoskodva legyen. A kísérlet, melyet a főváros közelében a minap végeztetett, fényesen sikerült: segélyvonatok, mentők, gyorsan kéznél voltak,

nem úgy, mint St.-Mendé mellett, hol csupán az ily előrelátás hiánya fosztott meg százakat az életüktől. A közönség hálás érdeklődéssel fogadta e kísérlet eredményét, mert ismét meggyőződött arról, hogy Magyarországon a vasuti forgalom biztonsága felett körültekintéssel működik egy erélyes szellem.

A milleniumi kiállítás.

Baross Gábor a képviselőházban szombaton már benyújtotta azt a törvényjavaslatot, mely szerint 1895-ben Budapesten „általános nemzeti kiállítás” lesz, mely az ezer év ünnepének „egyik kimagasló részlete” lesz. Mindenesetre örömmel vesszük tudomásul, hogy a kiállítás a nagy jubileumnak csak egyik részlete lesz — s egyelőre minden más megjegyzés nélkül közöljük a törvényjavaslatot, a mint következik:

Törvényjavaslat

az 1895-ik évben Budapesten tartandó országos nemzeti kiállításról.

1. §. Az 1895. évben Budapesten általános nemzeti kiállítás tartatik.

2. §. A kiállítást az illetékes miniszterek és egyéb szakkörök közreműködésével a kereskedelmiügyi miniszter rendezi.

3. §. Utasittatik a kereskedelmiügyi miniszter, hogy a pénzügyminiszterrel egyetértve, a kiállítás költségének fedezése és annak módozatai iránt kellő időben tegyen az országgyűlésnek előterjesztést.

4. §. A kiállítás befejeztéig az ország bármely részében országos iparkiállítás általánosan nem, vidéki vagy részleges iparkiállítás pedig csak a kereskedelmiügyi, illetve a földművelésügyi miniszter engedélye mellett rendezhető.

5. §. A jelen törvény végrehajtásával a miniszterium bizatik meg.

Budapesten, 1891. okt. 31-én.

Baross Gábor,
kereskedelmiügyi miniszter.

A törvényjavaslat megokolásából adjuk a következő közérdekű részletet:

A kormány ama megállapodásra jutott, hogy a magyar állam keletkezésének és fennállásának ezredik évfordulója 1895. folyamán ünnepléssé meg.

Fényes, még a nagy nemzetek történetében is ritka esemény lesz az, méltó, hogy azt a nemzet kellő kegyelettel, kiváló fényvel, a jövőbe vetett lelkes bizalommal készítse elő és ünneplje meg.

Ez ünneplés egyik kimagasló részletét fogná képezni a királyi vednökség alatt itt a fővárosban rendezendő országos nemzeti kiállítás.

Ennélfogva a törvényhozás elé lépünk már most, hogy a kiállítás kérdésében határozni és ekként a kormány ez irányu intézkedéseinek is a kellő alapot megadni méltóztassék. — Szükséges pedig, hogy már most kérjük ezt a határozatot azért, mert a kiállításnak nagy műnek kell lennie; az 1895-iki évforduló pedig mindinkább közeledik, hogy tehát a nemzeti kiállítás csakugyan nagy mű legyen, hogy az sikerüljön s ekként az ünneplés sorrendjében azzá váljék, a mívé válnia közóhajtást képez, hozzá kell az előkészítéshez és a rendezéshez késedelem nélkül fogni és e végből a még rendelkezésre álló időt — a mely csak alig elegendő — teljes mértékben fel is használni; már pedig mindhez a törvényhozás előző határozata szükséges.

Az ezredik évforduló nemzeti ünnep, az ünneplésnek is nemzetinek kell lennie s így a kiállítás se legyen más. Tanúja fog annak lenni az egész művelt világ, de az, a mit felmutatni tudunk és fogunk, legyen a mienk, a mi saját erőnkéből eredett.

Egyesült erővel, benső lelkesedéssel fogjuk ezt a kiállítást rendezni, hogy megmutassuk minden kérdés nélkül, hogy annyi balsors után, a közgazdaság terén is haladtunk és tudunk felmutatni annyi eredményt, a mennyi a szebb és jobb jövőbe vetett bizalmat — megszilárdítani képes.

A gyakorlati szempontból is kívánatos, hogy a kiállítás országos, nemzeti legyen, mert egy ily kiállítás, mely az 1885-ki kiállítást tíz év mulva követi, elénkítő hatással lesz nemcsak iparunk fejlesztésére és iparosaink tevékenységére,

hanem a nemzeti termelés minden ágára kiható befolyást fog gyakorolni és biztosabban lesz a kormány által is irányítható és rendezhető, mert ismert, biztosabban számba vehető tényezőkre fogunk számíthatni.

Debreczen világitása.

Debreczen, okt. 31.

Tekintetes Szerkesztőség!

„Debreczen világitása” című cikk irójának érdeklődését kielégítendő: a november hóra készített világitási terv egy példányát midőn tisztelettel megküldöm, egyúttal fel emlétek egyet másra is mi ez ügyre vonatkozik.

Önként érthető, hogy a világitási terv csak akkor tartható be, ha borulatok nincsenek; azon napokon, mikor a holdvilágra borulat van, szabályzatunk szerint felvilágítást kellene alkalmazni, de rendszerint színház utánig akkor is egész világitás gyújtatik. Az is utasításba van adva a gyújtó személyzetnek, hogy ha nagyobb borulat-al alkonyodik, az előírt gyújtási időnél egy negyed órával előbb gyujtsanak s hogy ez így is történik, arról a cikkíró ur meggyőződhetik.

A világitás gyarlóságára felhozottakat egészében nem fogadhatom el, mert ott, a hol az utcák ezzel berendezve vannak: a világitás a mi viszonyainkhoz mérve kielégítőnek mondható. — A hol pedig világitási berendezés nincs, hogy ott sötét van, ebből amarra kedvezőtlen következtetés nem vonható.

Van ugyan világitásunknak egy lényeges — az eredeti berendezésből származó hibája, s ez az: hogy a lámpák az épületek falain és pedig a kellőnél magasabban vannak elhelyezve. A fényerő a távolság négyzete arányában csökken: a magasból a fényerő a földre gyengén terjed annál is inkább, mivel a lámpa által megvilágítható körnek csak fele érvényesül a miatt, hogy a lámpák a falak mellett vannak. Ha a lámpák a járda külső szélén oszlopokon lennének elhelyezve: világitásunk az egész utcára néve sokkal hatályosabb lenne.

Van világitásunknak ezen kívül egy kalamitása: a különben igen szép paropli akácfák; ezeknek koronái épen egy magasságra esnek a lámpákkal s azokat ugyszólván betakarják.

Ezek lényeges bajai világitásunknak s hogy ezen csak a lámpáknak új, a járda szegélyében leendő elhelyezésével lehetne segíteni az már általam megfelelő helyen elő lett terjesztve. Azonban, hogy ez új rendezkedés nagy költséggel járna az igen természetes s így ha a hatóság ebbe egy könnyen bele nem megy az is csak méltányolható, mert sok felé, sok oldalról vétetik igénybe a város pénztára.

Az apróbb bajokat illetőleg, hogy nagyoy poros időben a lámpák porosak s itt ott egn lámpa gyéribben ég, ezuttal nem terjeszkedem ki. Ezek olyan dolgok a mik természetesen s a mi ellen minden lehető eszközzel küzdünk; de a mikor a lámpák 11 körletre osztva is 30 percznyi idő alatt gyujthatók fel, nem kivihető az, hogy éppen a gyújtás előtt legyenek megfűtítva.

Vannak tehát világitásunknak bajai ez tagadhatatlan, de ezen az általam felsorolt hiányai mellett is nézetem szerint világitásunk nem olyan sötét, a mint azt cikkíró ur feltünteti.

Még csak azt kívánom megjegyezni, hogy én csak szerencsének tartom a városra nézve, hogy egyideig a villamos világitás behozatala iránt nem intézkedhetik.

A villamos világitás ma még nagyon drága, 9 év alatt az sokkal olcsóbb lehet. Kilenz év sok egy ember életében, de egy város életében csekély idő.

Győry Kálmán.
vil. felügyelő.

Irodalom, művészet.

* **Hölgyek naptára.** A Légrady-testvérek kiadásában most jelent meg a **Hölgyek naptára**, mely immár husz éves. Igazán elegáns, finom kis jószág; méltó, hogy a legbájosabb nők forgassák. Fehér selyembe van kötve arany díszítéssel és tartalma is épp oly kedves, mint a külseje. Elsőrangú írók becses dolgozatai vannak benne kitűnően összeválogatva. Szabóné Nögáll Janka, a költő neje, a ki maga is szellemes író, állította össze a szép naptárt, melyet

melegen ajánlunk hölgyeink figyelmébe. Ára 1 frt 80 kr. s minden debreczeni könyvkereskedés után megrendelhető, vagy pedig a kiadóknál, Budapest, nádor-utca 7.

* **Az Athenaeum kézi lexikona.** Az összes ismeretek encyklopédiája különös tekintettel Magyarországra. Szakértők közreműködésével szerkeszti dr. Acsády Ignác, a m. tud. akadémia lev. tagja. Első füzet. Budapest, 1891. Az Athenaeum r. társulat kiadása. Az új vállalat első füzetének megjelenése fényével s tartalma gazdagságával egyaránt fölkelte a figyelmet. — Nyomdai kiállítása választékos, nagy költséggel és műgonddal készült gyönyörű műlapjaival pedig a legszebb hasonló külföldi munkákkal kiállja az összehasonlítást. Az első füzetnek három ilyen műmelléklete van. Egy remek színes műlapon izléses csoportosításban látjuk a magyar állam nagy, közép és kis czimerét, a nemzeti zászlót, a magyar honvédség és közös hadsereg ezredzászlait, a Szent-István-rend nagykeresztjét, a Ferencz József-rend középkeresztjét s a koronás arany érdemkeresztet. Egy kettős lapra terjedő műlapon Észak-Amerika legújabb térképét veszszük s egy harmadik műmelléklet az emberfajokat tünteti föl. Mindegyik kitűnő gonddal készült, a mint az egész füzet kiállítása díszére válik hazai nyomdászatunknak. A nagy nyolczadretű alak igen jól van megválasztva, a papír finom, a betűk nem oly kicsinyek, hogy a szemmet rontanák s az olvasást fárasztóvá tennék, a mi legtöbb ilyen német munkának hátrányos sajátsága. De az új vállalat irodalmi szempontból is a legelőnyösebb benyomást teszi. Az első füzet egymaga csaknem kétezer cikket közöl, a munka egyetemes ismerettári jellegének megfelelően, a tudományok és ismeretek összes ágaiból. Már a három ívből álló első füzetből is tisztán kivehető, hogy itt komoly és közhasznú vállalat forog szóban, mely azt a czélt tűzte ki maga elé, hogy a tudomány legújabb eredményeit igaz magyar szellemben feldolgozva, vigye be a közönség legzélesebb rétegeibe, s ezzel hasznos szolgálatot legyen az egész nemzeti polgárosságnak. A vállalat negyven füzetben, valami 90 műmelléklettel ellátva jelenik meg. A füzetek három ívből állanak s minden két hétben jelennek meg. Egy-egy füzet ára 30 kr. — Melegen ajánljuk a magyar olvasóközönség támogatásába.

Különlélek.

* **Novellairás álomban.** Drámák, regények és tárczák képviselőiből, szobrászokból és orvosokból csinos kis társaság találkozott tegnap a Reutter-helyiség egy külön termében, hogy megnézze egy a keletről haza érkezett fiatal orvosnak, dr. Szörényi Tivadarnak hipnotikus mutatványait. A társaság csupa jó ismerősökből állott s a fiatal doktor mindegyiknek régi ismerőse, a ki éppenséggel nem akart csodákat produkálni, csak éppen ismerősök körében néhány kísérletet tenni. S e kísérletek között volt egy, a minőt e téren még soha sem tettek. A doktor elaltatott egy ismert novellistát s álomban iratott vele egy novellét. Tréfának vennők az egész dolgot s azt mondanók, hogy az a novellista így akart tuladni egy tárczáján, de ott voltunk, láttuk azt a vajudást, mikor egy tárcza megszületik, azt a tollragást, kinos keresését egy szónak, mely megfelelő s mindazt a sok apró vonást, melyet — mint asszony a toilette-títkait — egyetlen író sem szeret piacra vinni. De mikor a doktor parancsolt, az alvó író megfogta a tollat s írni kezdett. — Csukott szemekkel vetette le az első sort s aztán a másodikat ráírta az — első sorra, míg a többi kusznán, rendetlenül sorakozott ezekhez. — Mintha egy vak ember írt volna. — De az értelme helyes, a stílusa gondos, sőt csiszolt volt s akár mindjárt sajtó alá mehetett volna. Mi, a kik csodálkozva állottuk körül, s a kiket néha korbáccsal kellene vinni az íróasztalhoz arra gondoltunk, hogy ezt a kedves fiatal doktort nem volna rossz szerződtetni azokra az órákra, mikor hatalmába kerít bennünket az erendő lustaság. S mikor láttuk, hogy ez a novellista akarata ellenére is kénytelen írni, talán többen is gondoltunk arra, hogy ez volna az egyetlen mód rákényszeríteni valakit, hogy végre fejezze be — Romhányit. . .

* **Ősz helyett — tél.** Az utóbbi napok egész hazaszerte megczáfolták a hosszú és szép őszbe vetett reményeket. Beleestünk a hideg fagyos télbe, sőt sok helyen a tél igazi gyermeke a hó

is megjelent. Máramarosban, Erdélyben, Ujvidéken, Monoron nagyobb havazás, Csurgón pedig valóságos hóförgő volt. A fagyás országos volt.

* **A jövő háborúi.** Érdekes dolgokat mondott Billroth egyetemi tanár a jövő háborúiról egy előadásában. Főlemli a tudós, hogy a Manlicher-féle fegyverek perku-zsziója oly erős, hogy 5—600 lépésről a téglaszélességű falat keresztüllövi. Így hát a golyótüz ellen menedéket találni sánczok mellett lehetetlen. Ha zárt sorokban megy a csapat, a golyó 3—4 emberen keresztül mehet. A füstnélküli lőpor megkönnyíti a célzást s jaj annak a csapatnak, melynek az ellenség előtt kell elvonulnia. Az új fegyver nem zuzza de átlukasztja a csontokat, mert óriási rőpereje van. Az új háborúi tehát nagyon rövid ideig tarthatnak, de ép azért, mert iszonyu lesz a vérengzés, szükséges lenne, hogy az egészségügyi csapatok létszáma a harczókéval egyenlő legyen. De hát míg a fegyverek tökéletesítésére milliókat szórnak, az egészségügyi szolgálat javítására nem fordítanak semmit.

* **Nehéz dolog pénzt keresni** tisztességes uton, sok ember hát azon járta az esztét, hogy minő furfangokat gondoljon ki a pénz elővarázsolására. Egy valaki például — mint Nagyváradról nekünk írják — nemrég meglátogatott ott egy egyházi férfit s Kutschera Rajmond báró gyanánt mutatkozott be nála. A nemesbáró, a ki közönséges nemtelen csalónak látszik, valami új életbiztosító rendszert talált ki az egész világ katolikus népei számára s nagyobb összeget kért a főpaptól, hogy eszméjének megvalósítása végett Rómába mehessen. Mutatott különféle iratokat és egy gyűjtő ívet is, a melyen körülbelül két ezer forint volt már aláírva. Az illető egyházi férfi azonban gyanúsnak találta a dolgot s magánál tartva az iratokat, azzal az utasítással bocsátotta el a „báró“-t, hogy jelentkezék majd érettük a budapesti főkapitány s a g. n. a. l. Kutschera báró azonban mind a mai napig tájkára sem ment a rendőrségnek, mely őt ennél fogva felszólítja, hogy siessen magát igazolni. Aligha fogja megtenni.

* **Merénylet az olasz trónörökös ellen.** Rómában az a hír, hogy a Monzában Viktor Emánuel olasz trónörökös ellen merényletet követtek el. Egy milánói azt írja, hogy mult csütörtökön egy polgári ruhába öltözött rendőr, ittas állapotban felkapaszkodott a nápolyi herczegnek a kocsijára, kezében forgópisztolyal, de lebukott a kocsijára, kezében forgópisztolyal e pillanatban elszült, szerencsére senkit sem talált. A merénylőt elfogták. Más hír szerint a merényletet nem a nápolyi herczeg, hanem annak unokaöccse Tommaso genuai herczeg olasz tengerenagy ellen követték el.

* **Érdekes mutatványok.** Homes és Fey, az ismert antispiritizista házaspár ma mutatta be magát a vidadó kistermében. Mutatványaik eléggé érdekesek voltak s a megjelenés nagyon nagyszámú közönség érdeklődését mindvégig lekötve tartották. A gondolatátvitel, mit Homes Fey asszony mutatott be, valóságos csodálatot keltett. A közönség közül egy ur kiválasztotta Kossuth képét valami száz más arczkép közül s bár Fey asszony ezalatt a másik teremben volt s csak bekötött szemmel jött vissza, mégis csak hamar megtalálta a választott képét, azaz kezénél fogva rávezette a fölkért urat. Volt azonban egy mutatvány, melynek megfejtését senki sem adhatta, a „látó médium.“ Fey asszony bekötött szemmel ül, férje lejön a közönség közé, hátat fordít neki, különböző tárgyakat tétet egy dobozba, a legnagyobb csöndet kéri, ő maga sem szól egy hangot sem s a hölgy mégis rendre megnevezi a dobozba tett holmikat. Homes ur, a ki feleségének asszisztál, önálló mutatványaival szintén feltűnést tudott kelteni, bár egyedül a memnotechnika terén van gyakorlottsága. Legszébb mutatványa volt, mikor harmincz különböző szót feliratott s egyszeri hallás után nemcsak sorban el tudta mondani, hanem mikor összevissza kérdezték, rögtön gondolkodás nélkül megmondta, hogy melyik számhoz melyik szó tartozik.

* **Regényes feleség, gyakorlatias férj.** Melbo asszony Páris művészetének ragyogó csillaga igen szép menyecske, most válik az urától. A válópert a férj indította meg azon okból, mert neje nagyon sokat utazgatott az — orleansi herczeggel. A férj egyúttal a herczeget is perli félmillió frank erejéig, mint kárptólást a neje utazásaiért. Szó sincs róla, hogy ez sok, de hát

igy, vagy még különben is járhat, a ki — utazik.

* **Emberek pusztulása.** Japánból érkezett jelentés szerint Nagoya várost, melynek 200 ezer lakosa volt, a földrengés teljesen elpusztította. Az összes középületek összedültek. Hivatalos kimutatás szerint több mint 3000 ember vesztette életét. Az áldozatok közt kevés az európai. A város egyik része le is égett. A vasúti és távirdai közlekedés teljesen megszokadt.

Városi ügyek.

Uj helyiségnéptár szerkesztését határozta el a kereskedelmiügyi miniszter. Az új helyiségnéptár a legújabb népszámlálási adatok alapján készülve a szokásos helyiség-névtári adatokon (községek jellege, beosztása stb) kívül a posta-, távirda-, vasúti és hajó állomásokat is magába fogja foglalni. Erre vonatkozólag a miniszter előfizetési felhívást küldött Debreczen város tanácsához, sőt a kereskedelmi és iparkamarához is.

Az óvodás gyermekek összeírását ma kezdték meg a kerületi kapitányságok polgári biztosa. A szülők, kiknek óvodás gyermekeik vannak jól teszik, ha idejekorán beszerzik azok születési bizonyítványát.

Az új kórház építési munkálatai, dacára a hideg időjárásnak, még mindig folyik, hogy az a jövő évre teljesen készen legyen. Őszel már be is költöztethetők a betegek. Az új kórház egyike lesz a vidék első rendű s czélszerűségében a legjobb kórházaknak. Ideje is, hiszen elég régen tőrjünk a kadas-utca végén álló miserábilis kórházat.

A városháza építésének kérdése komolyan foglalkoztatja az érdekelt köröket. A terv készítése s a költségvetés a tavasszal már tárgyalás alá is kerül. Az építés két emeletre s úgy van tervezve, hogy a középső részén a fővárosi s nagyobb vidéki városok, mint a szegedi, aradi mintájára tűzoltó óratoronnyal láttatnék el.

A vásárbirói hivatal. Mióta a városi tanács határozatba hozta, hogy a földszinti összes bolt-helyiségek az ujonnan divatba vett vasredőnyökkel látandók el, azóta ott folyton munkálatok vannak napirenden. Rákerült a sor a vásárbirói hivatalra is, amely a városházánál alkalmas helyiségbe van beszorítva. Az ajtó új vasredőnyet most kezdték el csinálni s a hivatalos teendőket végzők a szűk — ugyszólván konyhai helyiségbe szorultak. Semmi sem teszi jobban kívánatosá a városháza kibővítését, mint ez s még számos más eset, melyben a hivatalos helyiségek összetorlódása, — esetleg helynékülisége szenved.

A városi házipénztár ma egész nap valószínűs ostromnak volt kitéve. A szobába is alig lehetett bejutni, ember ember hátán állott s mindenki fát akart. Amennyiben pedig a kiszolgáltatandó fák mindig változnak, szolgálatot vélünk olvasóinknak teljesíteni akkor, amidőn a városnál jelenleg kiadandó fákrol utbaigazítást közlünk. A városnál kapható: II-od rendű botfa, egy öl 5 frt 50 kr. I-rendű botfa, egy öl 8 frt. — Tölgygörcs 10 frt, egy öl nyárfa 7 frt, egy öl hasított tölgy 12 frt, ház utáni tölgyfa 9 frt. Az ölfák mindannyiszor a házi pénztárnál váltandók ki s az ott nyert utalvánnyal a Czegléd-utca végén levő guthi fa raktárból szállítandók be.

Az új fogház helye, építkezése s annak felállítási körülményeire nézve közelebb miniszteri biztos jön Debreczenbe, a ki a polgármester Simonffy Imrével e tárgyban tanácskozásokat fog folytatni.

A zálogba foglalt Vénus.

A híres G. ügyvéd ur irodájában annál nagyobb szorgalommal keresgél az akták közt a legidősebb ügyvéd-segéd, mivel egy fél várta az otthon nem levő ügyvéd urat. Ügyvéd-segédnek tudvalevőleg sohasem szorgalmatosabbak, mintha ügyelnek rájuk.

Hogy hatalmi állását teljesen megvilágíthassa, alattvalóit kérdésekkel halmozta el, — mely kérdések főképp oly perekre vonatkoztak, melyeket abban az irodában sohasem vezettek, czélja csak az volt vele hogy fogalmat szerezzen a félnek az ott volt vezetett perek mennyiségéről és kiterjedéséről.

Speha ur, mondá az irodavezető egy rövidlátó diákhoz, akinek orra olyan híven követte a tollat a papíron, mint egy hű kutya. „Speha ur” megcsinálta az Engel kontra Winter-féle perben a periratot? Tudja abban a nagyszerű esetben, Engel fájdalomdíjat követelt Wintertől.

A megszóllított irnok felrezzent, mintha álomból ébredne és hirelen „igen”-t mondott mert nem emlékezett arra, a miről felebbvalója beszélt. Ilyen kétséges esetekben pedig mindig jobb igent mondani nem helyett, különösen egy napdíjasnak, ki az irodavezető szeszélyétől függ.

Az irodavezető folytatta kérdezősködéseit a tárgyalás alatt lévő érdekes esetekről: Benich-féle „ajándékperre” emlékszik? Éderné egy gyermeket ajándékozott Benichnek, de utóbbi nem akarja elfogadni, esküdtszék elé kerül.

Nézzé csak . . . s szóval egy hórihorgas és megfelelő erejű irnokhoz fordult, ki mint hajdan a rudolfsheimi napdíjas a szükségnapjaiban czirkus igazgató szolgálatába állhatott volna.

Benichet felhívták esküdtételre.

Az irodafőnök ur kegyes mosolylyal jutalmazta a viczetet.

Kész a panasz levél a Tóbiás kontra Wallner perben. Becsületsértés követtetett el Tóbiás kidobásával, a római jogban akció, de ejectis efusisnek hívják.

A megszóllított irnok igent mond és kérdezi bátorodik, hogy oda helyezze-e panasz levélbe épen említett latin elnevezését is a panasznak. A felebbvaló sajnalkozás kíséretében tagadja meg, mivel az Justinianus óta nem szokásos.

Még egy sor ilyen a jogilag képzett irnokokra nézve tanulságos megjegyzés után kinyitja az irodavezető ur az utolsó iratcsomót s néhány percnyi elmélyedés után szemrehányó hangon mondá:

Hát még mindig nem zálogolták meg Bunzl szatócsot?

Talán tetszik emlékezni mondá az irnokok egyike, hogy az első záloglásnál az erőszakos ember a princípális urnak és a hivatalszolgának azt az ajánlatot tette, hogy kész őket agyonütni.

— Igen, csakugyan, emlékszem már. A főnök ur meg is tiltotta akkor, hogy az ő üzletéből vegyük a v a j a s zsemlyét és a barátságosan adóst nyolcz havi elzárással büntettük. De azóta majdnem egy év mult el. — Talán azóta pénzhez jutott? Mi . . .

Ezt alig hiszem, jelenkezett a markos irnok, és mindennap eljövök az üzlet elé, de nem igen látok benne lefoglalni érdemes dolgot, . . . de . . . a hosszú irnok megakadt és elpirult.

A hosszú irnok hallgatott, egy darabig nyelt egynéhányat aztán így kezdé:

„Mint a hogy már említettem, minden nap elmegyek az üzlet elé és a legközelebbi ablaknál gyakran látam egy igen csinos kis fejcskét, mely határozottan nem a szatócsé lehetett. Irodavezető ur nem fog rólam rosszabbul gondolkozni, mint előbb, ha őszintén bevallom, hogy a fejcske érdekelt és egy napon meg nem állhatam, hogy meg ne czirógassam.

Mint hogy pedig nemcsak, hogy rossz néven vette, sőt kecsesen rám mosolygott, egy napon bátorságot vettem magamnak — boldog emlékü gázi napon volt és meglátogattam. Ekkor elbeszélte, hogy a szatócsnál lakik és azért a kis ellátásért mindennap egy forintot fizet.

— Egy forintot, irodavezető ur ez engedelmevel egy hónap alatt harmincz forint s ha elvehetjük a paraszttól utolsó jószágát, mért ne vehetnénk el a szatócsból is az egyetlen értéket, a kis, egy forintot fizető Vénust?

Az irodavezető hosszú, átható tekintetet vetett a szólóra. „Uram,” mondá végre, „ön a kancellaristák Archimedese, tőkeletesen csalódtam önben, mert megvallva az igazat, eddig baromnak tartottam.

Most azonban azt hiszem, egész bizonyosan kilátásba helyezhetek 1 frt 50 krajczárig terjedő fizetésemelést, nagyszerű eszméjéért. Lefoglaljuk az egész nőszemélyt Hogy természetben megtehessük, abban ugyan egy kicsit akadályoz a Magna charta, de bejelentjük az igényünket a harmincz forint, mint a lakbérre, s ha fel nem tűnik valakinek, hogy harmincz forint egy szá-

tócsnak sok egy hónapos szobáért, úgy meg is itélik, a kis Vénusnak meg talán mindegy, hogy kinek fizet: mi?”

Mindnyájan élénken helyeseltek. A keresetet benyújtották s a törvényszék meg is ítélte és az irodavezető személyesen készült eszközölni a foglalást.

De a csalfaságot legyőzte a még nagyobb csalfaság, midőn foglalni mentek, a leány kijelentette, hogy előre fizette a bérösszeget még el-sején. Következő elsején azzal fogadta az urakat hogy már huszonkilenczedikén fizetett és egyáltalán oly rendetlenül fizet, hogy sohasem lesznek képesek eltalálni az igazi napot. Így sohasem tudták elintézni az ügyet és azt hiszem, nem veszik merész következtetésnek, ha feltételezem, hogy a kancellisták Archimedese mai napig hiába várta a kilátásba helyezett fizetés-emelést.

Egy szomorú vő.

Megfogott az utcán és kijelentette, hogy jó napot kíván.

— Adjon Isten.

Az embereknek azon fajához tartozott, a kik nem mennek, hanem gurulnak. Kővér volt az istenadta, az ujjai olyan husosak, hogy nem bírta ökölbe fogni a kezét. Az arca majd kicsattant az egészségtől s a szeméi mégis szomoruan pislogtak és bus világfájdalommal néztek ki e kerek hustömegeből.

— Hallgasson meg — mondá.

— Halljuk.

— Én egy szegény, szerencsétlen ember vagyok. — Én nállam nincs szerencsétlenebb a földön.

— Nem igen látszik meg.

— De pedig könyörgöm — sóhajtott a kised férfi. Nagy kék zsebkezdőt huzott ki a zsebéből és letörülte a homlokát. — Tele volt ránczezal.

— Először is — kérdezé és hosszut lélegzett — a feleségem apja a tengeren utazva hajó és bordatörést szenvedett s elvesztette a feleségét. Mikor hazajött halottá nyilvánították s ő újra megházasodott. Őt évvel később, miután elvesztette a leányát, hazajött a halottnak hitt asszony. Hazajött. Érti? Itthon van. Uram, oh, oh, uram . . .

— Nos?

— Hát nem érti!

— Mit?

— Oh — mormogta — azt hittem, hogy frisebb eszű. Hogy lehet ezt nem érteni. Hát nem érti, hogy most két anyósom van.

— Hm. Az anyóviczezek már unalmasak.

— Unalmasak — bólintott szomoruan a kurta ember. — Önnek unalmas, nekem szomorú . . .

N A P I H I R E K.

Határidő naptár.

Nagy sétahangverseny vasárnap és annepnapokon d. u. 6 órakor a Margit-fürdőben.

Muzeum a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10 től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, htfőnszerdán, szombaton d. u. 2—7-ig.

A kir. ítélő tábla hivatalos órái d. e. 8—12-ig d. e. 2—5 óráig. — Az ígató, kiadó hivatal és az iratár nyitva d. e. 9—11, d. u. 8—4 óra közt; vasárnap és annepnap d. e. 10—11 óra közt.

Színház Naponként péntek kivételével, este 7 órakor előadás.

— **Személyi hir.** Gr. Dégenfeld S. József városunk és vármegyénk főispánja, a ma esti vonattal Budapestre utazik, hogy az ev. ref. konvent üléseiben részt vegyen. A főispán egy hétig lesz távol s úgy értesülünk, hogy fent léte alatt a bejelentési hivatalra vonatkozó szabályrendelet megerősítését is sürgetni fogja a belügy-miniszteriumnál.

— **Az alispán örömnépe.** Hajtvarmegye szeretett s köztiszteltben részesülő alispánja Rásó Gyula és neje, szombaton ünnepelték házasságuk 25 éves jubileumát. Dél előtt egyesek — így Degenfeld gr. főispán is, a hivatalos helyiségben keresték fel az örömnépet ülő alispánt s ott fejezték ki jó kívánataikat. Este 1/2 8 órákor a vármegyei tisztikar élén Fekete Sándor főjegyzővel lakásán kereste fel a boldog párt s a főjegyző szép beszéd kíséretében adta át a megyei tisztikar ajándékát, egy diszes albumot, mely a vármegyei összes tisztviselők arcképeit foglalja magában. Az alispán meghatározta a szeretet és ragaszkodás e szép nyilatkozatát s a társaság a már akkor jelen volt Degenfeld főispánnal és Simonffy Imre kir. tanácsos polgármesterrel gazdagon terített asztalhoz ültek. Hogy felköszöntőkben hiány nem volt, az természetes; Fekete Sándor főjegyző, Szöllőssy János t. főügyész, dr. Varga Géza főorvos mondtak szebbnél szebb tósztokat, az ünnepelt házaspárra, a családtagokra stb. — Hogy milyen kitűnően mulatott a társaság, mely Rác Károly zenéje mellett tánczra is kerekedett, az mutatja, hogy a nejjökkel jelen volt urak reggel 7 óra után tudtak eltávozni, míg a nőtlen urak csak dél felé vehettek búcsút a szeretett háziúrtól, kívánván, hogy az 50 éves jubileumot is ilyen jó egészségben s örömben ünnepeljék meg.

— **Ismerkedési estély.** Szombaton este tartotta a debreczeni tornaegyesület a Bikában ismerkedési estélyét. Körülbelül hatvanan gyűltek egybe esti 8 órára. Nem valami nagy bankett volt, hanem szép társas ünnep, a mint Nagy Ferencz bankigazgató elnök diszes felköszöntőjében ezt ki is fejezte. A tornaegyesület tul lévén a 24 éven, e szerint már nagykoru, de azért mégis egyideig gyámság alatt akar maradni. E gyám a város áldozatkész közönsége és a nemes lélekű tanács, kikre a tornaegyesületnek, különösen ezután, igen nagy szüksége van, kiket az Isten sokáig éltesen. Zöld Mihály városi tanácsos a tornaegyesület felvirágzására és az egyesület elnökére ürité poharát. Sinka Sándor a görögök és a középkor testi neveléséről beszélt elmésen, azután a magyar nemesi nevelésről, hol mindenütt az apák tanították gyermekeiket. — Mai napság már a testi nevelés a tornamesterekre van bízva, a kiknek igen nehéz foglalkozásuk van. Poharát a tornamesterek nesztorára, Örvényi Vilmosra emelte. Dr. Orbán titkár létére azt a titkot árulta el, hogy mi ből fog felépülni a torna csarnok? 1. a tagok buzgóságából, 2. Debreczen város közönségének és 3. tanácsának buzgóságából. Kívánja, hogy az új csarnokban mennél hamarabb tarthassa meg a díszlést a társulat díszelnöke gróf Degenfeld József főispán, kinek egészségére emelte poharát. — Poharat emeltek még Medgyaszay a távollevő alelnökre Bekény Péterre, Lovász János a sajtó képviselőre. Dr. Márton az elnökre, Keresztessy Károly elnörsz Debreczen közönségére, Patzauer L. az egyesületi művezetőre, Chappon Károlyra, Kósa Barna az egyesület szellemi vezetőre. Chappon Károly az elötornászokra, Halász Lajos 2. é. jh. elötornász az egyesületi választmányra, Torday Gábor pedig a közlegénységre. Ezután Sinka Sándor tanár indítványára minden szónoknak előre kellett lenni a garast, illetőleg egy forintot az önálló csarnok javára. Chappon Károly pedig egy kis gyűjtést hevenyészett, a melynek eredménye 20 frt lett. A szónoklasi díjakból bejött szintén vagy 15 frt. Igen szép mozzanata volt az estélynek ama része, midőn Sinka Sándor indítványára négyen léptek be az egyesület alapító tagjai közé 25 frt lefizetése mellett. K. Tihanyi, Huber Ferencz, Szikszay Gyula 3. é. jh. és Sinka Sándor.

— **Előléptetés.** Wagner László a helybeli 3-ik honvéd-nyaloz ezred egyik kiváló fiatal tisztje, főhadnaggyá lett előléptetve s mint ilyen tovább is az első zászlóalj segédtisztje marad, melynek parancsnoka Luccy őrnagy, Gyuláról a napokban fog megérkezni.

— **A női kereskedelmi tanfolyamot** ma d. e. nyitotta meg Kiss József kir. tanfelügyelő, Némethi Lajos lelkész s iskolaszéki elnök, továbbá Kiss Albert lelkész, Dóczy Gedeon igazgatók jelenlétében. Kiss József köszönetet mondott emelkedett szellemű beszédében a misztiszernek, hogy a női kereskedelmi tanfolyamot szervezte, — az ev. ref. egyháznak és vá-

rosnak, hogy anyagi áldozattal elősegítették a létesítést. Némethi Lajos a tanfelügyelő buzgalmát köszönte meg, ki lelkesedéssel karolta fel ez ügyet. Kiss Albert az intézet hivatását ecsetelte s sikért kért a buzgó törekvésekre. Eután a tanárok: Zalmárk, Szojka Gyula és Fábrián Lajos a tanórakat állapították meg s ezzel a megnyitó ünnepély véget ért.

— **A Margit-fürdő katonahangversenyei** vasárnapról vasárnapra folyvást nagyobb érdeklődést keltenek a város művelt közönségének zenekedvelő köreiből. És e hangversenyek méltók is a figyelemre, mert Czapek kitűnő karmester vezetése alatt a 39-ik ezred zenekara valóban művészi élvezetet nyújt. Tegnapi is több precíz számot hallottunk, melyek mind zajos hatást keltek. Különösen tetszett a három vig zenész című zenedarab, melyet három igazán virtuóz katonai klarinét, fagot és kürtön adott elő. Szikszay Gyula megérdemli a nyilvános elismerést, hogy fűrdőjében a vasárnapi hangversenyeket állandósította. Csak azt az egyet ajánljuk Czapek karmester figyelmébe, hogy valamivel több magyar darabot vegyen föl műsorába.

— **Huszonöt éves jubileum.** A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesülete tegnap vasárnap délelőtt tartott választmányi ülését állapította meg az egyesület huszonöt éves fenállása megünneplésének programját, mely azonban még a november 14-ikére összehívandó közgyűlésen fog jóváhagyatni. Az ünnepély napján a ref. és a róm. kath. templomokban háláadó isteni ísztelelet lesz; 10 órákor pedig ünnepélyes díszközgyűlés a városháza nagy tanácstermében, id. Csanak József díszelnöklete alatt. Majd a testület saját közgyűlési termében Lichtenstein József egyesületi elnök ünnepi beszédet mond, mi alatt a díszelnöknek, id. Csanak Józsefnek ez alkalomra megfestett arcképét fogják leleplezni. A képet Kovács János helybeli tehetséges fiatal festő fogja elkészíteni. Délután 2 órákor bankett a Bikában. Délután a vendégek kalauzolás mellett fogják megtekinteni a város nevezetességeit. Este a színházban díszelőadás, hangversenyyel egybekötve. Előadás után táncmulatság a Margit-fürdőben.

— **A halottak napja,** a kegyelet napja volt tegnap. Millió lámpa és gyertyafény csillámanak arany sugara ömlött el a sírokon, melyeket megszorozott és virágokkal hintett be a szeretet. A holtak birodalmában hiában a fény, a pompa; a zajt, mely az év egyetlen napján a temető csöndjét felveri, nem hallják meg abban a világban, ahol a holtak nyugosznak; nem is azoknak kell a koszorú, virág, pompa, fény, az élők reményének, holdgító szeretetének megható kifejezése ez. És a temető pompájában van valami megható, a gyászfűszere. Tegnapi ezrivel keresték fel a temetőket, különösen a róm. kath. temető sírjait, melynek mindegyike egy-egy kedves emléket fed el. A lámpák, gyertyák fényei kigyultak s míg a gazdagabbakat fedő hantokra a koszorúk tömegét helyezték el, addig a temető szegletében a szegényebbek beérték a gyöngén szerző mécsessel. — Mindnyájunktól ragadt el a szeretőt a halál rideg keze. A fájdalom, a gyász közös mindnyájunkkal. — Tegnapi korán délután tolni kezdett a nép a róm. kath. temetőbe, mint ahol a kegyeletes erület oly megható jele tűnik fel. A III. kerületi kapitányság tartotta fenn a rendet. Már délután négy órákor kezdetét vette a világitás s bezárólag nyolc óráig tartott el. A szintársulat tagjai elhalt színészeink sírjánál gyászdalokat énekeltek. A honvéd sírokat is kivilágították az 48-as honvédegyesület tagjai s véle a jog akadémia egyes polgárai kivonultak, hol Puky Endre 4. é. jh. tartott igen csinos emlékbeszédet. — Ma délelőtt kilenc órákor a róm. kath. templomban nagy gyászmise volt a meghalt hívek lelki-üdvösségéért. A gyász misén Makucz Ernő róm. kath. segéd lelkész fényes segédlettel celebrált.

— **Kétszer ezüst tallér hamisítója.** A múlt héten fogott el a debreczeni rendőrség egy csavargót, aki akkor azt állította, hogy Londonba való. A rendőrségi kihallgatás alkalmával azonban bevallotta, hogy egy hosszú év óta csavarog, mert a Dunántulról szökött meg, ahol hamisított ezüst tallérok forgalomba hozásáért keresték. A nagy Józsefnek hívják s társával együtt a bakonyi erdő kellő közepén három év alatt közel kétezer ezüst tallért csináltak és hoztak forga-

lomba a közeli nagyobb városok heti vásárain. A rendőrség a nagy Józsefnek átadta a debreczeni kir. ügyésznek, honnan erős fedezett mellett még tegnap este Budapestre kísérték fel.

— **A debreczeni dalegyesület** e hó 7-én, szombaton a Margit-fürdő dísztermében Mácsay Sándor karnagy vezetése és Rác Károly zenéjének közreműködése mellett dal és zeneestélyt rendez. A zártkörű estély műsora a következő: „A bárd“ Silcher. „Pusztai élet“ Zimay. „Sij-kázó“ Schubert. Steinacker Sándor ur zongorakísérete mellett. „A rózsá“ Storch. „Búsan dalol“ Nikolics. „Serenade“ Gr. Zichy Géza. Steinacker Sándor ur zongorakísérete mellett. Belépti díj személyenként 1 frt. Család-jegy 3 személyre 2 frt. Kezdeté este fél 9 órákor. Egyleti alapító és pártoló tagok szabadjegyeiket használhatják. A szabadjegy 3 személyre érvényes. — a család többi tagja a belépti díj felét, vagyis személyenként 50 krt fizet. Alapító vagy pártoló tagsági aláírást a pénztár a dalestélyen elfogad. Az elnökség. — A meghívók kívánatra előmutatandók.

— **A reformáció emlékünnepe** díszes közönség előtt szombaton tartotta meg a hittan-akad. önképző társulat. A főiskolai énekkar közreműködésével tartott ünnepély valóságos szép eredményt mutatott a debreczeni hittan hallgatók és különösen az önképző társulat munkásságáról. Az ünnepélyen Kiss Áron püspökhelyettes is jelen volt.

— **Milyen lesz a tél.** A föld minden részén felállított meteorologikus állomásokon már foglalkoznak a közeledő tél valószínű minőségének megállapításával s asztronikus és meteorologikus megfigyelések alapján zordon és hosszú télre számíthatunk. A hó és jégvidékek állatvilága rendkívül érzékeny és vagy jó előre délre vonul, vagy pedig ideje korán meleg ruhát kap a gondviseléstől. Olyan jelenségeket tapasztaltak már is a magas északon, mint a tavalyi tél előtt.

— **Megcsipett tolvajnö.** Ónody Juliánát akít a lopások egész halmaza terhel. már hosszabb idő óta sikertelenül keresete a rendőrség. Most azonban éppen egy újabb lopási eset alkalmából sikerült H-Szoboszlón elfogni, ahonnan ma Debreczenbe tolonozták. Ónody Juliánna keservesen sir, későn bár, de szánja bánja tettét. Szabadságért könyörög, de azt majd a megérdemelt büntetés után fogja megkapni. Ma a rendőrség Ónody Juliánát átadta a kir. ügyésznek.

— **A debreczeni könyvnyomdászok** tegnap délelőtt 10 órákor tartották meg tisztújító közgyűlésüket. Az érdeklődés, mely a gyűlés iránt tanusított, tetőpontját az elnökválasztásnál érte el. Elnökül különben Vértessy Arnoldot, a Debreczeni Ellenőr nyomda tulajdonosát választották meg. Az olombetűk munkásai lelkesülten éljeneztek az új elnököt.

— **Pályázat.** A debreczeni kir. itéző tábla kerületében több díjtalan joggyakornoki állás, a tásnadi és técsői kir. járásbírósnál, valamint a máramaros-szigeti kir. törvényszéknél is egy-egy segélydíjas joggyakornoki állás van üresedésben; ezekre hirdet most pályázatot a kir. itéző tábla elnöke Puky Gyula. A pályázat november 10-én jár le.

— **Vonatkésés.** Szombaton, mult hó 31-én este négy órai késéssel érkezett be Debreczenbe a Miskolcra jövő vonat. Szerencsés és Tarczal között a lokomotív rosszasága miatt két óra hosszát kellett a vonatnak a szabadban állania az utasok bosszuságára. Tarczalon hátulról még egy gépet csatoltak a vonathoz s így érkezett be a vonat Tokajra, hol pár perc helyett fél órát kellett időznie. Itt az egyik, a hátulso gép lemaradt, illetve lecsatoltatott. — Rakamazon ugyancsak a gép rosszasága miatt háromnegyed órát volt a vonat; nagy nehezen érkezett be Nyiregyházára, hol ismét új gépet csatoltak hozzá s úgy nagy lassan végre beérkezett Debreczenbe.

— **A tűzoltók kegyeleto.** A helybeli tűzoltóegyesület tagjai is lerózták a kegyelet adóját. — Tegnapi, mindenszentek napja alkalmából Schaitl Márton sírját kivilágították s oda díszőrséget rendeltek ki. Schaitl Márton az egyesületnek fennállása óta buzgó szertárnoka volt.

— **Halálos szerencsétlenség.** Ma délelőtt izgalmat keltő szerencsétlenség történt N. utcza elején, a „Bika“ szállodánál. Molnár János szolga, aki a kapufelületi ablak tisztítását egy létráról végezte, leesett s pár percnyi tusa után meghalt. Molnár János a „Bika“ por-

tásának volt szolgálja, aki kötelesség ismerő ember volt. Ma reggel meglátta, hogy a szálloda nagyuj-utcza kapujának felső ablaka piszkos, jelentette a portásnak s nemsokára aztán hozzá is látott, hogy megtisztítsa. Egy létrát támasztva a kapuhoz ment fel az ablakhoz, ahol a tisztítást végezte. Munkája közben — valószínűleg vigyázatlanságból — leesett, még pedig fővel, a szálloda előtti kőburkolatra. Egyetlen szót, egyetlen hangot sem ejtett ki, hőrögvé, eszméletlenül feküdt ott s száján, orrán jött a vér. A szerencsétlenség szemtanúi „orvos” kiabálva futottak szét, míg önmagának a portásnak aki gyorsan, a helyszínére ért, minden kísérlete, hogy a szerencsétlen embert eszméletre térítse, sikertelen maradt. Kevéssel azután orvos s a rendőrség tagjai érkeztek meg, de már akkor Molnár János halva volt. A szerencsétlen véget ért ember holttestét bezárástól a városi kórházba, a hol fel fogják boncolni. Temetéséről a szálloda személyzete gyorsan történt adakozás útján gondoskodott.

— **Tűz.** Tegnap czepléd-utcán, az özv. Fried Károlyné tulajdonát képező emeletes ház padlásán tűz ütött ki. Egy gerenda ismeretlen okból kapott tüzet s az esetről értesített tűzoltóságnak sikerült annak tovább terjedését még ideje koron megakadályozni. A nagy ijedtségen kívül — mely a házban uralkodott — más baj nem történt.

— **Apró tolvajok.** A rendőrség egy apró gyermekekből álló rablóbanda négy tagját csípte el. A kis gyermekekből álló tolvajok az egész városban már tavasz óta úzik veszedelmes mesterségüket s különösen kis kereskedők és kofákat szemeltek ki, a honnan a prédát elcsipjék. Kűnn a város végén galyakból font kunyhóban laktak s ott kártyázták el a lopott pénzt, miután testvériesen megosztották egymás között. Loptak ezek szőlőt, tányért, poharat, tőköt, botot, pénzt, tengerit, cigarettát, szalonnát, disznófejet, tyúkot, szivarszipkát, szóval mindent, amihez hozzáférhettek. A gyermek rablóbanda bámulatos ravaszsgal működött. Egymás közt felosztották a teendőket s mindenfelé cirikélva loptak, hogy a város végén lévő kunyhóba annál többet hordhassanak össze. Elfogatásuk is nehézséggel járt, mert az első, aki a rendőr kezébe került Doboz János, addig míg a nevét írta, megszökött. — Később azonban sikerült őt elfogni s vele együtt még három társát is. — Az apró tolvajok: Doboz János 12 éves, Kovács Pál 11 éves, Fonó Sándor 14 éves, Pálffy János 9 éves. — Vannak ők azonban többen is, kiket be is mondtak a rendőrségnek. Kihallgatásuk alkalmával egész halmaz lopást ismerték be s bevallották, hogy a pénzt elkártyázták, az enniavót pedig megették. Érdekes volt, hogy a nagyobbik rákiáltott a kis 9 éves Pálffyra, hogy: „Hiszen te nem is tudsz kártyázni.” — A kis tolvaj aztán nagy képpel felelt vissza: „Csak jártam volna iskolába, jobban tudnék mint te.” — Az elvetemült gyermekek némelyikének szüleje is van, a kik nagyon szeretnék, ha a korán czélt tévesztett gyermekek javító intézetbe kerülnének. Ma több mint tíz kározt hallgatott ki a rendőrség, a kiknek mindegyikét meglopták az apró tolvajok.

Színház.

* **A madarász,** Zeller bácsi operetteje nagy sikert aratott szombaton este színházunkban. A nézőtér egészen megtelt és a közönség igen jókedvű volt, jól mulatott, sokat tapsolt. A madarász szövege elég ügyes, kissé nehezen indult, a második felvonásban azonban már elevenen habzik benne az operette pezsgő, az igaz, hogy néha bécsi sörrel vegyítve; mert a darab néhány ötletét és jelenetét csak Gambrinus no meg az ismert veáneris szellem sughatta a szövegírók fülébe. Az operette zenéje igen kedves, változatos és élénk. Könnyed, az utca ajkára való kuplék ninesenek benne; de van elég fűlbemászó keringő, tetszetős kar, általán dallamosság, melegség a zenében, művésziesség a hangszerelésben. Itt-ott sok ugyan a reminiscenzencia, de

hát ez már nem ritkaság az operettek zenéjében. A fő dolog, hogy rendkívül ügyesen van megcsinálva s pompásan illeszkedve össze a szebbnél szebb dallamok. A portás-dal gyönyörű. A második felvonásban egy gyöngéd, szívbelpózó tirioli dal kellett nagy hatást; a fölötté pvétikés dallamon kívül különösen az kapta meg a közönséget, hogy Zeller alkalmazta a Szlavijánszki-féle orosz kar piáno kíséretét is, a karnak azt a melabus, félig dűnyyógó, félig álmodozó kíséretét, mely bájosan egészíti ki a szolista énekét. A szöveg, mint említők kissé nehézkes kezdet után pompás operetti levegőt hoz a színpadra. Tár-gya egy választó fejedelem ifju, életvidor neje-meg Máriának kalandja körül szövéődik ki udvarhölgyével paraszt ruhába öltözik és a csinos tirioli legényekkel kaczerkodik. — Ádám, a madarász, különösen erősen legyeskedik körülé s mikor megtudja, hogy jegyese, a csinos postás Milka a fejedelemnek légyottot adott, elhatározza, hogy Milkával szakít s azt az idegen Marit veszi nőül. A fejedelemné eddig jól mulatott a népies kalandon, színte meg is feledkezve arról, hogy voltaképpen a férje után jött, de mikor kislú férje hűtlensége, beföllegzik a jó kedve. Pedig nem a fejedelem követte el a turpisságot, hanem egy udvari lovag, Szaniszló kapitány, ki magát a fejedelemnek adta ki s azon a czímen, hogy a madarásznak állást ad, Milkát a pavillonba csalta egy csókra. Több félreértés után kislú Szaniszló családja és neki kellene a bosszus fejedelemné parancsára elvennie Milkát; de minthogy kiderül, hogy a szép portás lány az álfejedelemet a pavillonban csak lóvá tette, a madarász (kit a fejedelemné időközben az állatkert főfelügyelőjévé neveztetett ki) kibékül jegyesevel. Tömérdek apró bohóság fűződik ebbe a vazlatos elmondott mesebe, úgy hogy a közönség kitűnően mulat. Az előadás elég jól ment, sőt helyyel-közrel pompás volt. — **Rétly Laura** ragyogó jó kedvel játszott és kitűnően énekelte a Milka szerepét. **Hunyadi** fűlemile-dalaival zajos tetszést aratott. Nagyon tetszett a két professzor szerepében **Püspöki** és **Balassa**, **Rónaszéki** is igen jó volt. **Aldor** Juliska már kevésbé. Egyébaránt az előadásról részletesen fogunk írni a mai második előadás után. Mert egy premiéren a játék sohasem érett arra, hogy abból ítélet lehessen mondani. Itt csak konstatáljuk, hogy az operett igen tetszett a közönségnek és bizonyosan sokszor fog a télen telt ház előtt színe kerülni. (K.)

* **A molnár és gyermeke,** ez a minden év november 1-ére hazajáró lélek, vagyis a halottak estéjének rendes szindarabja, tegnapi igen kis közönség előtt került színe. A szereplők teljes igyekezettel buzgólkodtak: **Bácsné**, **Peterdi**, **Balassa**, **Püspöki**, **Báthori** **Ilona**, **Vertán** **Anna**, **Sárközi**, **Szendrey**, **Hege** **dűs** az ismert hangulat régi hurjait jól pengették. A szokott sírás hangjaiba egyébaránt tegnap egy-két jóízű kaczagás is vegyült.

* **Színházi kimutatás.** Rónaszéki Gusztáv a debreczeni színház október havi működéséről a következő fölötté érdekes kimutatást állította össze: október hóban tartatott összesen 29 előadás, ebből bérletben 24, szűnetben 5, rendes árákkal 27, leszállított árákkal 2. Előadott 29 estén összesen 24 darab és egy prolog; még pedig 26 estén egész darabok, 3 estén kis darab és töredékek. Színe került prolog egy estén, tragédia 1, dráma 2, dramolette 2, színmű 2, vigjáték 6, népszínmű 4, énekes bohózat 2, látványos színmű 1, operette 12 estén. Ujdonság színe került e hóban öt: A madarász operette, A megboldogult, Sövény mellől, Nagymama vigjátékok, A harag dramolette. A kitűzött heti műsor e hóban egyszer sem változott meg. Rendezők voltak: Balassa 12, Bács 4, Fenyvesi 1. Rónaszéki 12, Peterdi 3 estén. A ballet e hóban 12-szer lépett föl.

* **A villamos világitás** megint használható a színházban. Az áramfejlesztő gépet megcsinálták és tegnap már működött. Most a villamfény tisztább és nyugodtabb, mint azelőtt volt. Az izzó fény reszketése s erejének ingadozása végkép megszűnt.

* **Heti műsor.** Kedden, nov. 3-án A megboldogult, új francia vigjáték, másodsor. Szerdán, nov. 4-én Az apósok, új vigjáték. Csütörtökön, nov. 5-én Madarász, új ope-

rette, harmadszor. Pénteken szűnet. Szombaton, nov. 7-én Madarász, új operette, negyedszer.

Legujabb.

A főpapi kinevezések.

A hivatalos lap, a „Budapesti Közlöny” tegnapi 250-diki számában a főpapi kinevezésekre a következő legfelsőbb kéziratok jelentek meg:

„Vallás és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére: **Vasary Koltos Ferencz**, a Szent Marton hitvalló és püspökről nevezett pannonhalmi szent Benedek rendü főapátsági egyházkerület főpásztorát, Pannonhalmának és a magyar szent korona alá tartozó szent Benedek rendü összes apátságok főapátját és örökös elnökét Magyarország hercegprímásává és esztergomi érsekké kinevezem.

Kelt Bécsben, 1891. évi október hó 27-én.

Ferencz József, s. k.

Gróf Csáky Albin s. k.

Vallás és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére **Császka György** szepesi püspököt, a kalocsai és bácsi kanonokilag örökké egyesített egyházak érsekévé kinevezem.

Kelt Bécsben, 1891 október hó 27-én.

Ferencz József, s. k.

Gróf Csáky Albin.

REGÉNY CSARNOK.

Tisztító tűz.

Regény.

A Debreczeni Hirlap számára írta: **Divéki**.

11

— Bájos istennőm, életem őrangyala, köszönöm, hogy eljött!

Dédesi Gézané hangja csaknem rekedt volt. Nyersen, röviden felelt.

— Hagyja el ezt a fölösleges beszédet. Vagy azt hiszi, mert itt vagyok, találkozom ily félre-eső helyen ily emberrel, mint ön, hát már mindent meg lehet velem próbálni? Csalódik! Hogy eljöttem, az utolsó vezeletem, ez a bűnhődés, melylyel önmagamát sújtom azért, hogy esztelen vak voltam, s nem vettem észre az ön durva hálóját, melyben megfogott.

Zoltant meglepte ez a határozott, kemény hang.

Egy lépést tett a szép nő felé.

— Ne közeledjek hozzá, — kiáltá Dédesi Gézané — mert pisztoly van nálam és ha nem áll meg rögtön, lelövöm, mint a vadállatot, amely életemre tör.

Baradlai Zoltán ámultan hőkent vissza. Nem volt gyáva, de meg volt lepve, s oly szokatlan helyzetbe került, hogy nem tudta, mit tegyen, odaugorjék-e a haragos nőhöz és kicsavarja a fegyvert kezéből, vagy pedig hajtsa le a fejét s távozzék megalázva?

— Asszonyom, — rebege sápadtan, kissé indultatos hangon — ön engem félreért s rosszul itél meg!

— Eh, elég a szóból! Elhozta-e leveleimet?

Zoltán szeretett volna daczolni, de valami csodálatos ígézet megszelidítette.

Halkan felelt:

— Igen, elhoztam.

— Mind az ötöt?

— Mind az ötöt.

— S mennyiért adja el nekem?

— Asszonyom...

— Nem kell haboznia. Én e leveleket megvásárlom öntől egyenkint 1000 forintért, hallgatásáért 5 ezer forintot adok és társának szintén ennyit. Ime, itt van a 15.000 forint. Nagy pénz, drága leezke, de azért szabtam magam ilyen nagy árat, hogy soha el ne

felejtsem. I

képes volné

— Ass

— Ne

teszem erre

Igy. Most v

Barad

bonázva, n

Sáppa

Szeretett vo

hogy szötté

öt oly nagy

előtte a 15

lete függött

jes joggal v

pézt és ho

dolat megb

szertette ö

Fölvet

öt levelet é

Dédes

— A

vette a pén

az összeg

kényszerít

roljam hall

még egysz

dent elarul

Ezzel

tánt. Nem

kövekkel, c

nem ért a

Barad

lájánál, eg

nékül, ho

az embert

Az a

volt eribe

dolta, ho

főlemelt h

De a

ott lappa

kötözve, a

ábrándjaik

ezagott gu

DEBR

I. Idény bé

(PA

Mária vál

Adelaida

Csorsz bá

Szaniszló

Ádám tiri

Postás M

Schnef k

Emerenz

Horgos,

Körmös,

Keszeg,

Mája,

Mari kor

Jutka cea

Kamarás

Sármány,

Rigó,

Mátyás,

Veréb,

Harkály,

Stiglicz,

Pintyöke

Udvari va

Kaskó,

Laskó,

Holnap ked

felejtsem. És azért, hogy öntől megszabaduljak, képes volnék akármennyit is áldozni!

— Asszonyom.
— Ne szóljon semmit, Itt van a pénze. Leszem erre a köre, várjon, míg hátrábbmegyek. Így. Most vegye föl a pénzt.

Baradlai Zoltán, mintha meg lett volna habonázva, némán engedelmességedett.

Sáppadt volt és reszketett az izgatottságtól. Szeretett volna neki rohanni a gyöngye nőnek, hogy széttepje, mint egy vérengző tigris, a miért őt oly nagyon megalázza. — Hanem ott feküdt előtte a 15 darab ezres, melyeken mohó tekintete függött és az a gondolat, hogy ez a nő teljes joggal vágja ily büszkén arcába ezt a bűnpénzt és hogy ő mégis elfogadja, — ez a gondolat megbénította, gyáva engedelmesre kényszerítette őt.

Fölvette a pénzt a köről, letette helyére az öt levelet és visszatért oda, ahol előbb állt.

Dédesi Gézané még egyszer megszólította. — A levelek tehát itt vannak és ön fölvette a pénzt. De ne gondolja, hogy majd ha az az összeg elfogy, fenyegetéssel megint rá fog kényszeríthetni, hogy ide jöjjenek s újra megvásároljam hallgatását. Jegyezze meg jól, hogy ha még egyszer az életben közeledik hozzám, mindent elárulok férjemnek.

Ezzel megfordult és futva ott hagyta Zoltánt. Nem törődött a lejtős uttal, nem a nagy kövekkel, csak futott, futott tovább, a míg le nem ért a völgybe, a hol kocsija várakozott rá.

Baradlai Zoltán ott maradt a Mátyás sziklájánál, egy percig meredten nézve maga elé, a nélkül, hogy valamit gondolt volna, mint mikor az embert valami nagy ütés elkábítja.

Az az utolsó csepp vér, mely még tiszta volt ereiben, arcába szökött, már-már azt gondolta, hogy visszaadja a szép asszony pénzét s fölemelt homlokkal tér vissza a városba.

De az ördög, a ki minden ember szívében ott lappang, csak hogy az egyikben guzba van kötözve, a másikban pedig ő az ur, — fölrázta ábrándjaiból a fiatal embert és szeme közé kezagott gunyosan.

(Folyt. köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ

I. Idény bérlet 25 szám. II. kis bérlet 5. szám.
(Páros.) (Páros.)

Hetfőn 1891 novem. hó 2-án,

ITT MÁSODSZOR:

A madarász.

Operette 3 felvonásban.

Személyek:

Mária választó fejedelmű	—	—	Áldor Juliska.
Adelaida bárónő, udvarhölgye	—	—	K. Árpási K.
Csörz báró udvar és erd mester	—	—	Ró. Aszék. G.
Szanizló gróf, unokaöccse testőrtiszt	—	—	Solyom L.
Ádám tiroli madarász	—	—	Hunyady J.
Postás Milka	—	—	Réti Laura.
Schnef köz-égi bíró	—	—	Kiss F.
Emerenzia, leánya	—	—	Vertán M.
Horgos,	—	—	Fekete.
Kórmós,	—	—	Nagy J.
Keszeg,	—	—	Szabó L.
Májás,	—	—	Erneyi.
Mari korcsmárosné	—	—	Kovács Fáni.
Jutka csaposleány	—	—	Fáy Piroška.
Kamarás	—	—	Szilassi.
Sármány,	—	—	Nemethi.
Rigó,	—	—	Kiss P.
Mátyás,	—	—	Rajcsányi.
Veréb,	—	—	Tóvári A.
Harkály,	—	—	Várnai P.
Stiglicz,	—	—	Madarovichs Za.
Pintyőke	—	—	Tihanyi K.
Udvari vadász	—	—	Czakó V.
Udvari lakáj	—	—	Bánáti E.
Kaskó,	—	—	Balassa.
Laskó,	—	—	Püspöki.

Holnap kedden, 1891 november hó 3-án páros bérletben,

Itt másodszor:

A megboldogult.

Francia vijjáték.

Idegenek névsora.

Debreczen, nov. 1

„Bika” szálloda.
Felner A. építész Budapest.
Moloványi Lajos N.-Varad.
Suk Kálmán B.-Csaba.
Fráter birtokos
Barabás Géza N.-Varad.
Hodosi Sándor mgz. F.-Abony.
Király József „
Szepesti Emil „
Hartman Jenő utazó Budapest.
Mayer A. „ Bécs.
Getmacher A utazó Bécs,
Guttman M. „
Berényi J. „ Budapest
Fischer „ Bécs.
Wozátek „ Berlin.
Oestereicher „ Bécs.
Mezei Ernő utazó Budapest.
Verszár „ Bécs.
Moinár József M.-Lapos.
Guttman Emőd.
Zichermann Budapest.

Mandel Henrik utazó Bécs.
Oberwölter „ Jusbruk.
Frank L. utazó Bécs.
Goldschmidt „
Menzl „
Bosek N. „
„Angol királynő szálloda”
Palatinus kapitány N.-Varad.
Wantko Károly Bécs.
Hauzern Budapest.
Ottlyk Pál és nje Budapest,
„Fehérlő” szálloda.
Nagy Ilbert földbirtokos Kőszélségi pusztá.
Szunyog István „ Ujfehértó.
Rebiczek N. utazó Budapest.
Moretti Rezső festő
„Frohner”-szálloda.
Jusztus borker. Bécs.
Wachs utazó Bécs.
Frenkul „
Roth Béla kereskedő N.-Namény.
Kronemea utazó Budapest.
Weiszberg Benhold utazó Bécs.
Kach kávé Nyiregyház.

ad. 9101

1891

Arlejtési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város által előállítandó honvédségi laktanyák építési munkáinak felvállalására írásbeli zártajánlati versenytárgyalás hirdetik.

Ezen építés munkáira következő összegek vannak előirányozva:

1. Föld és kőműves munkára	173,428	frt	43	kr.
2. Kőfaragó munkára	3719	”	71	”
3. Ácsmunkára	66,356	”	60	”
4. Vasgerendák és öntött vasneműek szállítására	8477	”	42	”
5. Falkötő vasak és vastartó gerenda kapcsok	3098	”	34	”
6. Asphalt elszigetelő lemezek szállítására	1863	”	84	”
7. Bádogos munkára	9143	”	44	”
8. Árnyékszék berendezési munkára	835	”	—	”
9. Cement beton és grauittó	6601	”	79	”
10. Asztalos	12,375	”	14	”
11. Padozat	11,222	”	22	”
12. Lakatos	12,416	”	70	”
13. Mázoló és szobafestő	4717	”	14	”
14. Üveges	1723	”	08	”
15. Kályhák szállítása	3889	”	50	”

Mind össze: 320,368 frt 35 kr.

A fenn elősorolt munkák akár együttesen, akár külön külön adatnak ki.

Bánatpénzül a felvállalni szándékolt munkára előirányzott összegnek 5%-ja akár készpénzben, akár óvadékképes értékpapirokban az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlathoz csatolandó. — Az ajánlatban határozottan kijelölendő, hogy ajánlat tevő a feltételeket ismeri és azokat elfogadja, a borítékon kiírandó azon munka neve, melyre az ajánlat vonatkozik.

Az építési tervek, költségcsatások és vállalati feltételek a város mérnöki hivatalában megtekinthetők, esetleg utóbbiak a mérnöki hivatalban átvehetők és kívánatra megküldetnek.

Az ajánlatok Deczember hó 10 ik napjának délutáni 5 órájáig a polgármesteri hivatalhoz benyújtandók, melyek is a városház nagytermében folyó évi Deczember hó 11-ik napján d. e 9 órakor nyilvánosan bontatnak fel.

Elkészve beadot, vagy kellő bánat pénzel felszerelve nem lévő távirati és oly ajánlatok melyekben kétséget ébreszthető kifejezéssel fordulnak elő, figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fentartja magának a jogot hogy a beküldött ajánlatok közül tetézés szerint válaszhason, esetleg a körülmények szerint új pályázatot hirdessen, vagy a munkák biztosításairól más módon intézkedhessék.

Debreczen 1891. október 19-én.

A városi tanács.

SZÖNYEGEK,

Függöny, ággy- és asztalterítők

nagy választékban

SZABÓ LAJOS fiai cégénél.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a tisztelt építész urakat, valamint a n. é. közönséget értesíteni, hogy üzletemben a legkitünőbb gyártmányu

agyag és majolika kályhákat bevezettem és egy nagyobb szabásu felállított minta-kályha, valamint készlet-raktár fölött rendelkezem.

Tekintve, hogy gyárosom a **legügyesebb és legmegbízhatóbb kályhaszerelőjét** bocsájtotta rendelkezésemre, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy t. vevőim igényeinek tökéletesen megfelelhettek.

Midőn a t. építész urakat, valamint a n. é. közönséget

agyagkályha raktáram

megtekintése céljából alázattal meghívom, egyuttal felhívom figyelmüket legdusabban felszerelt

VASKÁLYHA RAKTÁRAMRA

fa-, szén- és koksztűtésre.

Képes árlapok bérmentve.

Tisztelettel

TÓTH GYULA

előbb Tóth Lajos és Társa

Debreczen, városháza sarkán.

Krakói cserèpkályhák RAKTÁRA

és képvisellete.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a hirneves eddig Kaszanyitzky Endre urnál volt

Krakói cserèpkályhák képviselétével Debreczen és vidéke részére **Nánássy Lajos** vaskezeskedő urat (Nagytemplom-tér 1581.) **biztam meg, úgy nálla ezen kályhák-ból Debreczenben**

egy raktárt

állítottam fel és rendelkezésére legjobb krakói kályha-állítóimat bocsájtottam.

Szükség esetén kérem ő hozzá fordulni.

Teljes tisztelettel

Linkesch Samu özvegye
Eperjesen.

Kardos Lászlónál

Czegléd-utca.

Legnagyobb raktár

valódi vásznakban, damasztasztal és kávé készletekben.

8

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmát, nagy terjedelmét fogva a leolc őb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS”

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, a pontos és sokasága rovatainak változatosága, kitünősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértést népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a legrészletesebb és e mellett tárgyilagossá hű tudósítást egyedül az „Egyetértés” közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő és gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés” kereskedelmi és tőzsdei tudósításainak bőségével s alaposával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyetértés”-ben, a mire szüksége van. Válatatosan szerkesztett tárczájában, annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két három regényt közöl egyszerre egy, hogy egy év alatt 30-40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjeesebb termékeket jó magyarsággal fordításban kapnak az „Egyetértés” olvasói. A ki olvasni valót keres és a világhírlapjáról gyorsan és hitelesen akar értesülni fizessen elő az „Egyetértés”-re, melynek előfizetési ára egy óra 1 frt 80 kr., 1/4 évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

Jutányos szabott áron

kaphatók

SZABÓ LAJOS FIAI

özégnél:

DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK

KASAN, FLANELL, MOLDON,

legújabb ruhadiszek,

FEKETE DIVATKELMEK,

SZINES és FEKETE SELYMEK,

MOSO VELEZEK,

TÉLI HIMALAYA KENDŐK.

Gyermek tricót öltönyök,

Normalgyap u és pamut alsó ingek.

Ujjasok és nadrágok.

Téli harisnyák, keztyük.

Az idén szép raktárt tartunk

Brassói posztókban

Takarók és lópokrócokban.